

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 9, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyílttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Felelős szerkesztő:

Sámuel Andor.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9, számú ház, hova az előfizetési és a hirdetés pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Nyegyed évre 2 K. Egyes szám ára: 20 fillér.

Jegyzés.

Május elseje nem nagy dicsőségben találja a szociálizmust. A humanizmus hiába hajtja legkábitóbb virágait, a szabadság eszméi hiába terjednek, a szociálista elveket hiába viszik bele soha nem sejtett mértékben a polgári gondolkodásba és politikába – az ellentét a kormányzott milliók és a kormányzó tizezrek között mind élesebb lesz. A tömegnek nincs filozófiája, de a mély igazságokat mindig a tömegek előbb sejtették meg, mielőtt a gondolkodók megtudták. Azt pedig nagyon sejtik a tömegek, hogy az emberi erkölcs és érzés csak simább formát öltött, de nem lett sem igazibb sem emberibb. Hogy ami javára fordult, az is csak a nagyok önzésének reflex hatása. Hogy a jog és az igazság mélyebb és finomabb megismeréséből származó kötelességeket ismét a tömeg nyakába varrják, míg a kiválasztottakra

csak az kötelező, ami javukra szolgál. Ez a mai szocializmus pedig félig gyöngeség, félig megvesztegetés, egészben véve pedig illúzió, ha hiszünk benne és csalás, ha másokkal akarjuk elhíttetni.

Talán sehol a világon nem emlegetik annyit a jövőt, mint nálunk. Sehol annyi remény, annyi vágy, annyi bizakodás, annyi fanyar vigasztalás és lusta renyheség nem kapaszkodik ebbe a szóba, mint itt. A jövő az amitől mindenki mindent vár, amire rától mindent és amikorra minden teljesítést és minden kötelességet prolongál. Amit mindenkinek adunk, akitől a jövő kötelességeit megtagadjuk. A jövő az, ami igazol, jutalmaz, pótol és meg kell csinálnia mindent, a mit mi elmulasztottunk. Talán kár is lenne valamit valóra váltani, mert tiszteljük az ábrándokat és ne lopjuk meg a jövőt.

A mezőgazdasági ipar és a népérdek.

A mezőgazdasági életnek nagy baja az, hogy nyáron nincsen elég munka, télen pedig nincsen elég munka.

A teli munkátlanságon elsősorban a mezőgazdasági ipar fejlesztésével segíthetünk. Helyesen megválasztott mezőgazdasági ipar olyan időben foglalkoztatja a mezei munkásokat, a mikor azok a gazdaságban csak nagyon korlátolt mértékben találnak munkát.

A mezőgazdasági ipar egyúttal a gazdálkodást is jövedelmesebbé teszi, mert a mezőgazdasági nyersterményeket jobban és könnyebben lehet értékesíteni, ha ipari terményekké alakítva kerülnek forgalomba. Ezenkívül a gazdaságban visszamaradnak az ipari melléktermények és hulladékok, melyek a talajnak a felhasznált növényi tápanyagokat visszaadják. A gazda tehát

TÁRCA.

A kis szeplős.

Írta: Mikszáth Kálmán.

Akit az istenek gyűlölnék, szép feleséget adnak neki. Azzal jár az örök nyugtalanság. Ellenben a usunya feleség az a legnagyobb béke a világon, valóságos treuga dei. Nem minden ember fogja fel így a dolgot, megengedem, vagy ha így fogja föl, sok igen szívesen viseli az istenek gyűlöletét ebben a formában. Hiszen minden a formától függ.

Sokkal nehezebb a már milliószor hallott forma az istenek gyűlöletében az, ha tanítóvá teszik az embert, kivált falusi tanítóvá és kiválttól hegyek közé, Blobócon,

ahol nincs más kaputos ember, csak a molnár, meg az Amerikából hazatért Szlanka György, aki ott vette fel a pantallont és az urias kabátot, majd egy pár száz dollárral visszatérván szülőfalujába, most tükörből fészülködik, mint a nagyurak.

De nem ő róla szölok, hanem a tanítóról, Kuprinyi Pálról. Csak abban nincs igazam, hogy az istenek tették őt tanítóvá, mert úgy nyerte az állását, hogy még a régi tanító életében elvette annak a leányát, Koleszkay Máriaat s az elagott após átjuttatta neki egy ügyesen rendezett alkalommal a tanítóságot.

Igy megy ez itt Magyarországon kicsibe-nagyba — a nepotizmus, mindig csak nepotizmus. Véget sehol se ér. Egy csöpp viz a falusi pocsolyából csak olyan viz, mint a nagy tengeré. Tanító-dinasztiák kép-

ződnek, melyek elárasztanak egész vármegyét s századokon tartják megszállva a szerény szalmafüdeles tanító-lakokat fiágon, leányágon.

Ez a Koleszkay Mária nem volt szép, sőt inkább rut volt, szeplős, sovány, kicsiny, olyan, mint egy csutak. De hát a familiát alkalmas volt, punctum, s a segédtanítóknak, meg a királynak politikából kell nőülnie, punctum. Aztán mindegy is, mert Blobóc különös hely, nagyon különös. Talán nem is illik elmondani. Nyáron szétmegy az egész falu férfinépe le az Alföldre aratásba s egyéb mezei munkára s az asszonyok, mind otthon maradnak. . . . Hozzá se jut az ember a saját feleségéhez.

De Kuprinyi voltakép nem is volt Don Juan, pedig szép izmos mahomet ember volt, akár egy gránátos, inkább volt Nímród

Jacobi antinicotin szivarkahüvely elsőrangú gyártmányok.
Jacobi extra szivarkapapír

Kapható Szarvason: Sámuel Adolf könyv- és papírkereskedésében (Beliczey-ut 9. szám), valamint minden nagyobb dohánytözsdében.

amellett, hogy jobban értékesíti terményeit, nem szegényíti a talajt a minnek következként a gazdaság általános terméshozama is nagyobb.

Az elmondottak a következőkkel igazolhatók:

Ha a gazda, vagy több gazda egyesülve, mezőgazdasági szeszgyárat állít fel, a burgonyát szesz alakjában feldolgozva, métermázsánsként 6—7 koronájával értékesíti; holott ha a burgonyát nyers állapotban adja el, annak métermázsánsáért legfeljebb 4 koronát kap.

Tekintetbe veendő emellett, hogy a gazda értékes szeszmoslékhoz jut, azsal állatjainak egy részét aránylag olcsón hizlalhatja, s a hizott állatok értékesítésével szintén lényeges haszonra tesz szert. A hizalással kapcsolatban pedig jó trágyához jut a föld. De a moslék etetésével az igásállatokat is jobb erőben tarthatjuk s az ilyen állatokkal több munkát lehet végeztetni. Vegyük még mindehhez azt, hogy a szesz a burgonya sulyának csak egytized része, tehát olyan gazdaságból is könnyen piacra vihető, a honnan a nyers burgonyát a nagy fuvar költség miatt nem lehet értékesíteni, és így ennek termelése sem fizeti ki magát.

Az új szesztörvények rendkívül megkönnyítik a szövetkezeti alapon álló szeszgyárak alakítását s minden ilyen szövetkezeti szeszgyár felállítása nyomban egy egész falu gazdaközönségének jólétre való emelésével jár. Törekvésünk azért ilyen szövetkezeti szeszgyárakat létesíteni mindenütt ott, ahol erre a kedv és a lehetőség megvan.

Olyan vidékeken, a hol a burgonya termesztés helyén van, szeszkontingens elnyerésére azonban nincs kilátás, a burgonya szárításával kell megpróbálkoznunk. A szárítógyárakban a burgonyából pehelyalakban kitünően eltartható állati takarmány készül, mely egész éven át takarmányozható és igen jól helyettesíti a tengerentúlról hozzánk beözönlő idegen abraktakarmányokat. A szárítás mellett a burgonya termeléséből romlás és kicsirázás által nem vész el semmi, a szárítással foglalkozó gazdaság tehát jó haszonhoz jut. Teljes erővel kell munkálkodnunk ennek a közhasznú iparágnak meghonosításán is.

Hazánk számos vidékén igen jó eredménnyel termesztik az olajos növényeket. A termést azonban a nagy olajgyárak és közös megegyezéssel megállapított, rendesen alacsony árakon vásárolják meg s az övék marad a haszon. Pedig a gazdáknak is könnyű volna olajüstöket felállítani és az olajos növények feldolgozásából eredő hasznót megtartani maguknak. Az ilyen vállalathoz nem sok tőke kell, tehát minden nehézség nélkül megvalósítható.

Hazánk gyümölcstermelése oly arányban növekedik, hogy a friss állapotban el nem adható gyümölcsök megfelelő értékesítéséről mielőbb gondoskodni kell. Kevés tőkével szövetkezeti uton beszerzendő készülékekkel, ahhozértó vezetés mellett olyan gyümölcspálinkákat, aszalványokat és gyümölcszeteket lehet készíteni, melyek nemcsak idehaza, hanem a külföldi

piacokon is elhelyezhetők. A magyar gyümölcspálinkákat a külföld már ma is szívesen vásárolja. A belföldi jobb aszalványokkal és izekkel pedig igen könnyen kiszoríthatnánk a külföldi eredetűeket.

A szőlőtörköly és borseprő kiégetésével hazánk tulnyomó részében olyan kezdetleges módon járnak el, hogy ezen a révén a nemzeti vagyon tekintélyes része elpocsékolódik. A nép tanításával és vezetésével szövetkezeti gyümölcspálinkaföldék felállításával ezen a bajon is segíteni lehetne és jobb helyzetbe lehetne juttatni a szőlősgazdákat.

Csinos keresethez lehetne jutni helyenként a zöldség konzerválásával is.

Ezek és ehhez hasonló ipari vállalkozások szilárdabb alapra fektetik a mezőgazdaságot. Azért igyekszünk a mezőgazdasági ipart a mezőgazdaság számára biztosítani s egyuttal különösen a kisgazdákat rávezetni arra, hogy ipari téren is új jövedelmi forrásokra tehessenek szert.

Azt hisszük, hogy a felsoroltak teljes igazolásul szolgálnak arra nézve, hogy a közreadott agrárprogramm a nép jólét érdekéből miért helyez olyan nagy sulyt a mezőgazdasági ipar fejlesztésére.

Tájékoztató

a „Köröstarcsai Állattenyésztők Szövetkezete”-ről.

Miután az állattenyésztés célzó intézetünket a szarvasmarhák biztosítása iránti felvilágosítás miatt több

aki türes idejében a nyulak után mászkált a határban s ha hazajött este . . . Oh, istenem, este a sötétben minden asszony egyforma.

Szóval, békességes, csöndes házasság volt. Az asszonyka szelíd volt és becsületes. Már az is mutatja, hogy egyszer a csintalan Zahora Mátyásné megnyolvelte: „Könnyű a tényérnek el nem törni, ha nem nyul hozzá senki.” (Zahoráné asszonyom voltaképpen már csak cserép volt.) Más valaki is mondta, de nem tudnám az urát adni:

— Higyjétek meg, hogy a tanítóné alattomos. Nézzétek csak a szemét, hogy világol, valami zöldes fény hogy bogárzik benne.

Csakhogv ki nézegetné a Kuprinyiné szemét? Különbén is mindig le volt sütve, ha végigment a falun, vagy ha vasárnap megjelent a templomban és leült az első padban az öreg molnárné és a mészárosné mellé (mert az arisztokrácia mindenütt öszszetart). Eh, bizonyos asszonyokról azt se tudja az ember, hogy van-e szemük.

Nem voltak nagyon szegények, mert takarékoskodtak, tehenük volt, malacik voltak és szolgálot is tartottak. Szóval, rendes

emberek voltak és az asszony még violákat is termesztett a kis kertben és georginarózsákat. Az pedig nem jó. Az az egy nem jó. Nem is való, ahol hajadon leány nincs, aki a mellére tűzze. Az asszony keressen a férje fejében, ha nincsen dolga és a konyha szagában gyönyörködjek, de nem a virágokéban, mert a virágok rossz tanácsadói a fehérszemélyeknek.

Volt valami kanonok nagybátjuk az asszony után Kassán, az is segítette őket némileg, de a tejfölt a közvetlen mellette élő-rokonság nyalta fel. Nekik csak vetettek valamit. Ez a kanonok meghalt egy nyáron s néhány ezer forint örökség jutott nekik. Blobócon ugyan azt mesélték, hogy a kanonok még a tél elején halt volna meg, de a mellette levő rokonok eltitkolták s jégen tartották a holttestet a pincében még egy fél évig, hogy a kanonoki jövedelmeket tovább szedhessék. Hogy volt, mint volt, nem firtatom. Papok dolgába avatkozni nem jó.

Kuprinyi egy szőlőt szerzett az örökségből odalent Gömörben, a maga szülőfalujában, a jövő évben már termése volt. No, azt meg is kellett itatni valakivel s a

hosszu téli estéken elhivogatta magához a molnárt, meg az amerikánust, aki ámbár mint sült paraszt ment ki, mint intelligencia jött vissza s sehogy se akart többé elkeveredni a közönséges osztály közzé. Sok mindent tudott mesélni, sokkal többet, mint amennyit látott, pedig sokkal többet látott, mint amennyit Blobócon elhihetek volna. A brandyt, whiskyt emlegette, de a vinkó is jól ízlett neki. Azonfelül mulatságos és csinos fickó volt, olyan homlokkal, mint a bikáé és olyan arecal, mint a megpörkölt káposzta. Durákat játszottak, néha pénzre. néha dióra, amiut járt a malom vagy nem járt, disputáltak és énekelték. A Szlanka pompásan tudta elfujni a yankee doodle-t. Roppant lehetett azon röhögni. Egyszer másszor tréfáltak is, ahogy jó pajtásokhoz illik; ha például a kinyiló vagy becsapódó ajtó szélárama eloltotta a gyertyát, a beállott sötétségben valamelyik pofon cserdítette a másikat, amiből aztán gyertyagyújtás után vagy találgatás fejlődött ki, hogy ki volt. Ezalatt a tanítóné egy szögletben ült a kályha mellett a guzsalyán és csöndesen font, nézván a falon az árnyékokat, melyekben a három mozgó ember volt ábrázolva

oldalról megkeresték, intézetünk igazgatóságának határozataképen az érdeklődők részére az alábbiakat közöljük, annál is inkább, mivel a kevésbé jól értesültek a közönséget — bár jóhiszemű — de téves, vagy rosszul felfogott adatokkal félrevezethetik, s így megkárosítják.

Köröstarcsa község állattenyésztőinek szövete a tagok szarvasmarháit elhullá-, vagy kényszervágás esetére biztosítja, s kár esetén a tagok részére az állat értékének 80 százalékát kártérítés címén kifizeti. Tagja lehet minden köröstarcsai lakos, esetleg Köröstarcsa községtől nem tulságos messze lakó más községi lakos is, ha abbeli szándékát bejelenti, s legalább egy üzletrészt jegyez, melynek összege 4 korona, de a melyet a tagság megszűntével a szövetez visszafizet. Az üzletrészt 4 egymásután következő évben kell lefizetni, évi 1 koronás részletekben.

A tagok a birtokukban levő szarvasmarháikat biztosításra bejelentik. Az állatokat a szövetez meghecsüli, s az így megállapított becsérték képezi a biztosított összeg legmagasabb határát. Azután állatorvos által megvizsgálattja, hogy biztosításra csak az egészséges állatok vétessenek fel. Már most ha az állat biztosításra felvétetik a szövetez teljesen ingyen, lépfene ellen beoltattja, a biztosítási időtartam alatt megbetegedett állatokat díjtalanul gyógykezeltetti, a gyógykezelés közben felhasznált gyógyszerek költségeit viseli, ha az állat elhullott, vagy ha

valamely betegség vagy baleset miatt kényszervágatik, a biztosított összeg 80 százalékát kifizeti.

Tehát ha valamely állat ezen intézetnél meg van biztosítva, az állat tulajdonosának csak annyi kötelessége van, hogy enni ad neki almozza, megfeji, vagy más módon használja, s ha megbetegszik, azt azonnal bejelenti.

Biztosítási díjul az állat értékének illetőleg a biztosított összegnek 1 százaléka van megállapítva, de amelyet nagyobb károk esetén fel is emelhet. Ha t. i. a biztosítási év folyamán nagyobb károk lépnének fel (állatjárványok,) úgy $\frac{1}{2}$ —1%-onként újabb díjak is kivethetők, amely díjak azonban az 5 százalékot soha sem haladják túl.

Tehát pl. egy 200 koronás tehén után fizetendő díj 2 korona egy évre. Ezen díjért a tehén beoltatik lépfene ellen, megbetegedés esetén díjtalanul gyógykezelésben részesül, a szükségelt gyógyszereket ingyen kapja, sőt ha elhullik vagy kényszervágatik tulajdonosa 160 korona kártérítést kap.

Ha tehát a 200 koronás tehén nincs biztosítva s megbetegszik, a gyógykezelése is belekerül néhány koronába, s ha az mégis elhullana, ugy esetleg csak a bőre ára térül meg. A 200 koronára megbiztosított tehén vagy más állat elhullása esetén a tulajdonosának 160 korona megtérült, s ha nincs is neki félretett pénze, mégis vehet a 200 koronás tehén helyett egy 160 koronásat és nem marad tehén nélkül.

Az sem árt, ha egy kis számadást csinálunk. Ha nem betegszik meg az a bizonyos tehén, nincs is megbiztosítva, minden évben megtakarítjuk a 2 korona díjat. Ez évben nem, de már vagy 2 év múlva megbetegszik s akkor a három évi megtakarított összeg talán futja a gyógykezelést. Emberi számítás szerint átlag a szerencsével gazdálkodó embernél is vagy 10 évenként elhullik egy darab nagy jószág. Pedig akkor még csak 20 koronát takarított meg a biztosításon, s már 10-szeres a kára, s ha biztosított volna, a tíz év alatt befizetett 20 koronáért 160 koronát kap; tehát 140 koronát nyer avval, hogy biztosított, amellet hogy a jószágainak egészségére egy vasat is költött volna.

Különösen hasznos a községek apaállatainak biztosítása, mert köztudomásu, hogy kisebb községekben 1—2 évben szokott 1—1 apaállat elhullani vagy kényszervágatni, nagyobb községekben pedig 2 állat is évente. Tehát a befizetett évi díj csekélység ahoz képest, a mely előnyöket az állatbiztosítás nyújt.

A szegény embernek jó támasza a biztosítás, mert ellenesetben, ha jószága elhullik, nem tud másikat venni; de kell azért is, hogy a szegény ember is tarttasson értékes jószágot, mert az hajt nagyobb hasznot s csakis az állatbiztosítás óvja meg a romlástól.

A község némely tagja intézményünkről azon tévhitben van, hogy csak azon állatokat lehet megbiztosítani, a melyiket kölcsön pénzen vásároltak. Igaz ugyan, hogy szokásban van az, miszerint a kölcsönből vásárolt szarvasmarhákat — tisztán gondosságból megbiztosítják, de annak észszerűsége azonnal kitűnik, ha meggondoljuk, hogy a szegényebb sorsu vagy elegendő készpénzzel nem bíró ember kölcsönből vesz jószágot, mert az önmagát kifizeti, s ha megbiztosítja, nincs kitéve annak, hogy a jószága is elvesz, meg az adóssága is fennmarad.

Állatait megbiztosíthatja mindenki, akár van rá adóssága, akár nincs, sőt más községben lakók is, mivel annál kisebb a teher, minél többen viselik azt, s mert állattenyésztésünk fejlődésének egyik legnagyobb támaszát egyedül az állatbiztosítás képezi, melynek segítségével értékes tenyészállatokat szerezhethetünk nevelhetünk, anélkül hogy a sors mostoha kora korlátozhatta előhaladásunkat.

Európa nyugati államaiban, sőt Magyarország dunántúli részén, valamint a Bácskában csaknem minden községben alakult ilyen szövetez, s a

Maguk az élők iránt nem látszott érdeklődni, csak az árnyékaikat nézte és font, egyre font. Csak néha kelt fel, amint illik a háziasszonyhoz, elkoppantani a faggyugyertyát, ha a kandéca telnagyra nőit. Amely férfinak közelebb esett a periferiájába (ez különben tőle függött, hogy melyik felé ment), az csipte meg a sovány combját, természetesen a szoknyán keresztül. Mert ezekben a körökben is van egy kimondott etiquette, ha nem is hasonlít egészen a spanyolhoz. De ami egyszer illik, az illik és egy ilyen incselkedő megcsipés elmulasztása nagy udvariatság számba jönne. Magában véve ártatlan dolog és jelentőségre csak akkor emelkedik, ha az illető menyecske nem szízen fel, hanem türi. Kuprinymé azonban nagyot sikoltott mindannyiszor szemérmetségében s kigyult, mint a fáklya.

— Menjen, cudar! Hogy nem szégyenli magát!?

Szóval, így mulatoztak egész télen s mulatoznának talán még ma is (mert tél van most is), ha egy szép napon a Szurina Ancsurka, a nagyobbik leánytanítványok közül való, tudta volna az összeadást. De

hát nem tudta. A tanító ur azt kérdezte tőle: mennyi hét és nyolc és ő ott állt a táblánál megzavarodva, szégyenlősen, kicsi reszkető kezében a krétával, melyet úgy szoritott, hogy majd szétmált, nagy kék szeméit bizonytalanul jártatta, mint egy megriadt őzike, a leánytársain, akik balról ültek és a vigyorgó fiukon, a jobbon. A nagyobbak ezekből éhesen nézték, mert szép volt az Ancsurka, kenderszínű haja leért a kurta szoknya legszéléig és igazi pántlikával volt befonva, mint a nagy leányoké, a keblén pedig az ingválnál két kis alma alakja kezdett kiütődni.

— Hát nem tudom — rebegte halkán, tompán, pedig egyébként csacska volt, mint a szarka.

— Hát mit tudsz, ha ezt se tudod? S a tanító mérgesen kapot a lénia után.

A gyermek elhalványodott és behunyta a szeméit.

— Jaj, ne, ne!

— Hát megmondod-e hogy mit tudsz?

— Megtiltotta az édes anyám.

— Az anyád? Miket beszélsz itt nekem, te üsző tehén? (Folyt. köv.)

eredményét mi is szemlélhetjük. Nyugat-Európában, Dunántul és Bácskában a szarvasmarhatenyésztés virágzik, mivel mindenkinek módjában van értékes állatokat tartani, miközben nagyobb károsodás nem érheti a lakosság vagyonsodott, állatainak jóhíre messze földre eljutott, azokért jó pénzt kapnak. A jó példa után kell indulni hát nekünk is.

Bizonyos önérettel állíthatjuk, hogy Kőröstarcsa község lakói a hasznos ujtásoknak nem kerékkötői, de buzgó uttörői voltak s éppen ezen tulajdonságunknak köszönhetjük azt, hogy az évtizedek óta gazdasági életünkre bénítólag ható sorscsapások (árviz stb. gazdasági fejlődésünket nem akadályozhatták meg hosszabb időre, mert a hasznosat felismerve és követve, a csapásokat kihevertük, utólértük — sőt bizonyos tekintetben el is hagytuk — a bajoktól megkímélt községeket.

Sajnos, Békésmegyében ez az első állatbiztosító társaság, s így a mi közönségünk még sokára fog odajutni ahol most pl. Tolnamegye áll: de ha közönségünk az állatbiztosítás fogalmával megismerkedik, annak hasznosságát a lakosság minden réteg felismeri, úgy minden községben fog ily irányú szövetkezés létesülni, a közönség minden tagja megbiztosítja állatját s ebből az következik, hogy az állattenyésztés minél gyorsabban fellendül s a lakosság vagyonsodását eredményezi.

Szövetkezetünk a tagok kölcsönösségére van felépítve, t. i. egymás kárát 1 százalék díjból kifizetik, ha abból esetleg nem telik, úgy még $\frac{1}{2}$ — 1 százalékot újra kivetnek, de a legnagyobb károk esetén sem terbeli a tagokat 5 százaléknál nagyobb díj, mert a Magyar Kölesön Állatbiztosító-Társaság, Mint Szövetkezettel szoros kapcsolatban áll, amely intézet az ilyen községi szövetkezetek biztosított állományban 5 százalékon felüli károkat kifizeti; tehát a legsúlyosabb állatjárványok sem sújthatják a tagokat.

Tisztviselői feladatukat díjtalanul teljesítik, tehát tisztán a közérdek előmozdítása ösztönzi a munkára. Felvannak jogosítva biztosítások felvételére és károk kifizetésére. Még hivatalos helyisége is díjtalanul van a Kőröstarcsai Hitélszövetkezet épületében, miáltal az állatbiztosítás kezelése minimális költséggel jár.

A folyó évben már két tagja részesült kártérítésben, akik a lakóstár-

saik ily irányú társulása által nagy kártól lettek megkímélve.

Kőröstarcsán, 1910. évi április hó 15-én.

„Kőröstarcsa község Állattenyésztőinek Szövete.”
Igazgatója.

PETRÓCZI KÁROLY.

Az enyészet hatalmát akkor érezzük legfájóbban, mikor az rokonaink, barátaink, ismerőseink köréből ragadja ki áldozatát. Most csapott le közénk a gyász, hogy Petróczi Károly meghalt. Azt hiszem egész Szarvas ismerte őt. Én nem az iparosról, nem a bizalmas barátról, nem a sokat hányt vetett vállalkozóról emlékszem meg midőn elhagyatott fejfájára ráteszem a koszorút. Petróczi Károlyban én a szarvasi férfidalkarnak, az egykori társas körnek s itt megindult minden zenei és dallos vállalatnak buzgó tagját, hűségesen kitartó közreműködőjét említem meg fájdalommal részvetel, midőn körünkből örökre kiszakadt. Életrajzi adatainak felsorolásával nem foglalkozom, nem is tudnék minden adatot hűségesen lemondani mely őt jellemezte, megemlítem azonban, hogy ő a jóemlékű Petróczi helybeli róm. kath. kántortanítónak volt gyermeke s atyja oldala mellett szerette meg a zenét s a templomi éneklést.

A szülők korai halála eltérítette Petróczi Károlyt a művészi kiképzés útjáról. Asztalos lett, de nem bírta elnyomni lelkének gyermekkori vágyait s még ipari foglalkozásaiban is, zongora készítő asztalos vállalatokban töltötte ifju korát. Hazánk különböző vidékein megfordult, végre Miskolcra, szülő városába Szarvasra került. Körülbelül 1865-től Szarvason élt Már Miskolczon iparos ifjakkól férfi dalkart alakított s annak vezetésével próbálkozott. Szarvason megtelepedvén, ugyancsak iparos ifjakkól itt is dalkart szervezett, midőn pedig látta, hogy kisvárosi életünkben az erők szétforgácsolása a sikert kockáztatja, ifju iparos társaival belépet a szarvasi férfidalkar kötelékébe. Több mint negyven évig volt a szarvasi dalkarnak oszlopembere. Nagyterjedelmű hangjánál, jó zenészetű felfogásánál s kitartó pontosságánál fogva mindig ott tett a dalkari vállalatnak szolgálatot, hol reá szükség volt. Különösen öblös mély hangjánál fogva alig volt nélkülözhető a mély szólamok éneklésénél. A szarvasi férfidalkar több országos

dalos ünnepén vett részt. Ezeken nem magas művésziképzés miatt nyert elismerést, hanem igenis hanganyagának üdesége s a reabizott műténekek pontos betanulása miatt volt méltánylásban része. Őszintén bevallom, hogy e méltánylást, ha nem is kizárólag Petróczi Károly, de a példáján buzduló s hozzá-hasonló dalkari énekesek érdemelték ki. Tudom, hogy azzal nem mondok újat, ha felemlítem még azt is hogy alig volt róm. kath. temetés, templomi ünnepély és negyven év alatt nem volt községünkben dalestély, melyben Petróczi Károly mint énekes, sokszor mint szálló éneklő részt nem vett volna. Lelkének életszüksége volt az, hogy fárasztó napimunkája után egy-egy hazafias dalban, vallásos hynusban, elégitse ki lappangó műérzékét, mely kedvezőbb életviszonyok mellett őt alighanem igazi művészé avathatta volna.

Most költöző dalos madarainkkal, ő is elköltözött ami körünkből. Etnémult örökre. A közkórházból némán kísérték ki őt, ki anyiai sírjánál hirdette erős hangján a feltámadás reményét. Midőn tőle bucsuzom, őszintén kívánom hogy a dalnak szeretele, a művészet iránti lelkesedés s a közvállalatokban való szorgalmas kitartás örökségképpen támadjon föl haló poraiból azon dalos társakban, kik váratlan csendes haláláról értesülést nem kaptak s elhagyatott némaságban engedték sirba szállni azt, ki anyyi élőnek szerzett élvezetet dalolásával, s anyyi halottnak adott tiszteletet gyászönekével.

„Isten velünk!”

Benka Gyula.

H I R E K.

— *Eljegyzések.* Dapsy Gizella szeghalmi ovónöt, kinek „Nil” irói nevű versei és novellái jó hangzásúvá tették, eljegyezte Rozsnyay Vander Hoske Kálmán budapesti író, akinek nevét nagyon emlegették pár év előtt, mikor Prielle Kornéliát, az agg színművésznöt feleségül vette. — Baán Sándor eljegyezte Hermann Adélkát Galántáról.

— *Tornaverseny.* A békéscsabai ág. ev. Rudolf főgimnázium az iskolai év végén nagyszabású tornaversenyt rendez, melyre a szarvasi, békési, gyulai, hódmezővásárhelyi és nagyszalontai főgimnáziumokat is meghívja. Ha a szarvasi főgimnázium e meghívást elfogadja, reméljük, hogy országos hírnévhez méltán fog e versenyben tornászaival szerepelni.

— Küldöttség Kondoroson.

A vizaknai választókerület polgáraiból egy küldöttség járt Kondoroson, hogy felkérjék Fejér Imre odavaló földbirtokost, hogy a vizaknai kerületben vállaljon képviselő jelöltséget. Ugy tudjuk, hogy Fejér Imre a jelöltséget elfogadta.

— **A „Szarvasi Leányegyesület”** 1910. évi május hó 1-iki előadó gyűlésének műsora. 1. „A szerelem”. Irta és felolvassa Tabajdy József. 2. „Mese.” Melodráma. Szövegét írta Németh Andor, zenéjét szerzette Goldstein József. Szavalja Sipos Renée, zongorán kíséri Sámuel Elvira. 3. Rövid költeményeket szaval Kovácsik Jolán. 4. Énekel Faragó Mórné, zongorán kíséri Micsinyai Gizella. 5. „A rózsza.” Monolog. Irta Erdélyi Zoltán. Előadja Simon Irma.

— **Segédjegyzők és községi alkalmazottak** országos egyesülete Békésvármegye szarvasi járási szövetségének Szarvason a községházán 1910. évi május hó 1-ső napjának d. u. fél 3 órakor alakuló gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A megalkulás kimondása. 2. Az alapszabályok megállapítása. 3. A tisztviselők megválasztása. 4. A főszólgabíró urhoz tisztelgő küldöttség választása. 5. A „Közigazgatási Közlöny” megrendelése iránt az előjáróságok felkérése. 6. A „Békésvármegyei jegyzői egyesület”-be pártoló tagul belépés. 7. A félévi tagsági díj (2 kor.) befizetése. 8. Az alakulással összefüggő netáni indítványok.

— **Névváltoztatás.** Finkelstein Ede szarvasi lakos belügyminiszteri engedéllyel Forgács-ra magyarosította vezetéknévét.

— **Jótekonycélu előadás.** A Szarvasi iparos tanonciskola tancstülete az igazgató indítványára táncsal egybekötött jótekonycélu előadást rendez az iparos tanoncok tanulmányi alapjára. Célja ezen alapnak, hogy a szorgalmas, tehetséges, iparukat szerető tanoncok ingyen jussanak oly vidékek, nagyobb ipari műhelyek, üzletek, gépek, gyárak, és bányák megtekintéséhez, amelyekhez máskülönben alkalom híján és ismert szegénységüknél nem igen juthatnának, hogy azután a szerzett tapasztalataikat iparuknál alkalmazva boldogulhatásukat előmozdítsák. Az előadás, melynek szereplőitül lehetőleg az összes iparos leányok és ifjak lesznek felkérve, június 5-én lesz a szinkörben.

— **A szarvasi iparos ifjak önképzőköre** 1910. évi április hó 17-én tartott közgyűlésén tisztviselőikül megválasztotta: Jeszenszky Frigyes díszelnök, Dr. Mázor elemér tb. ügyész, Czibula János elnök, Forster Gusztáv alelnök, Zsigmond György számvevőelnök, Pribelszky Pál pénztárnok, Demcsák János jegyző, Szvák Pál főkönyvtárnok, Kis János könyvtárnok, Tusjak Lajos

számvevőellenőr, Prjevara Jánost gondnoknak. Választmányi tagokul: Boros Béla, Brandt Károly, Darida Soma, Drong György, Földváry Soma, Fodor Pál, Huba Soma, Jeszenszky János, Krenyiczky István, Matusik Mihály, Szabó Lajos, Tomka Sándor, Wekerle Ferencz, Várnai János. Pótválasztmányi tagokul: Bagyin András, Benczur György, Janecskó Mihály, Melis Mihályt.

— **A vágató fogat.** A múlt év október 16 án nagy néptömeg tolongott Szarvas főterén. Ennek dacára Szikora János olyan bátran hajtotta a lovát, mintha csak a néptelen, sik puztán lett volna. Így történt meg, hogy elütötte Blaskó Jánost, aki meglehetősen súlyos sérüléseket szenvedett. A törvényeszek előtt Szikora azzal védekezett, hogy csak egy ló volt a szekerebe fogva. Ilyenkor pedig a rud jobbra-balra kalinyál s így üthette el a háttal álló Baskót. A törvényeszek figyelembe vette ezt a védekezést és Szikorát gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt csak 8 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Váltóhamisítás.** Brachna György kondorosi lakos, a megrögzött váltóhamisítók diszes karába tartozik. Illetfőn ítélték el két rendbeli váltóhamisítás-ért jogerősen, de még több hasonló p r i s van ellene folyamatban. A múlt év január 19 én egy 500 koronás, ezt megelőzőleg 1908 november 25 én pedig egy 800 koronás váltóra hamisította rá pár rokona nevét. A hamisított váltókat lejárt váltók megújítására akarta felhasználni, azonban dugába dőlt a manőver, mert rájöttek a turpisságra. A főbíró tárgyaláson töredelmesen beismerte bűnét s a bíróság magánokirat-hamisítás büntette miatt 10 hónapi börtönre ítélte Brachna György megnyugodott az ítéletben s így az jogerőssé vált.

— **Mindennemű** órák ékszeres, hőmérők és szemüvegek dúsválasztékban olcsó árak mellett beszerezhetők özv. Laszich Kálmáné órás- és ékszerész üzletében, Szarvason a főgimnázium közelében ugyszintén óra és ékszer javítások pontosan és lelkiismeretesen eszközö tettek.

— **Műhímezés tantolyam.** A Singer Co varrógép részvénytársaságnak városunkban rendezett tanfolyama oly nagy látogatottságnak örvend, hogy a cég a kívánalmaknak eleget tenni akarván, május 7-ig kénytelen volt azt meghosszabítani. Így a hölgyközönségnek meg mindig kínálkozik a kedvező alkalom az ott tanított rendkívül hasznos és czélszerű munkálkodás elsajátításra. Nehány kiállítási tárgy a Silberstein Fülöp cég üzletének kirakatában látható.

— **Természetes jég.** A községi jéggyár felépítéséig előálló nagy jégszükségletet elégíti ki a Grünwald cég által a Tátrából rendelt természetes jég, mely minden reggel 5-től 6 óráig nevezett cég üzlethelyiségében kapható.

A **szeleszorulás olyan állapot**, mely alatt az egész szervezet megromlik. Szükség esetén igyunk reggelenként éhgyomorral fél pohár **Ferencz József**-keserűvizet, mert ez a legmegbízhatóbb és legolcsóbb eljárás a pangás megszüntetésére és így szervezetünk egészséges fenntartására. Kapható az összes gyógytárakban és ásványvízüzletekben.

Szarvasi központi választmány.

4—1910. lkv.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség központi választmánya az 1899. évi XV. t.-cz. 145. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítására vonatkozó munkálatait folyó évi március hó 2-án megkezdte.

Az ideiglenes névjegyzék és kihagyottak névjegyzéke folyó évi május 5-től 25-ig lesz a városháza tanácstermében közszemlére kitéve.

A névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44. §-a értelmében felszólalni és ezen felszólalás ellen észrevételt tenni lehet. A felszólalások folyó évi május hó 5-től 15-ig adhatók be, az észrevételek pedig május hó 16-tól 25-ig fogadhatók el. A felszólalások és észrevételek a központi választmányhoz in ézendők s a községi előjárásigál nyújtandók be.

A központi választmány a felszólalások és észrevételek felett július hó 1-től 20-ig határoz. E határozatok július 20-tól 30-ig a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek s illetve az 1899. évi XV. t.-cz. 148. §-ának a. b. c. pontjai esetében az érdekelteknek kézbesítetnek. A reggeli 8 órától déli 12 óráig közszemlére kitétt névjegyzék és felszólalások az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 43. §-a értelmében délutáni 2 órától 6 óráig mindenki által lemásolhatók.

Azok, akiknek felszólalása vagy észrevétele felett a választmány határozatot hozott, annak közszemlére történt kitételét követő 10 nap alatt, azok pedig, akiknek a határozat kézbesített, a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a kir. Curiahoz felebbezésrel élhetnek, mely a központi választmány elnökénél nyújtandó be.

Kelt Szarvason, 1910. évi április hó 22-én.
dr. Dancs Szilárd s.k. Kovács János s.k.
jegyző. elnök.

A hölgyek tudják legjobban

mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARCZ

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

Margit-Créme

az **egyedüli** szer mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot fehériti, üditi és fiatalítja.

A földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan. Páratlan és csodás **arc-szépítő** és a **szépséget megőrző** hatását pedig fényesen bizonyítja, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits u. Schönheits pflege“ nagy aranyérmet és díszoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor.

Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész **Arad.**

Kapható Szarvason: 3-8

Miklós Pál, Bugyis Andor és Csábrády János gyógyszerárakban.

Szarvas nagyközség elöljárósága.

5175-1910. ikt. sz.

Pályázati hirdetmény.

Szarvas község elöljárósága a község képviselőtestülete által a honvéddaprod iskolánál létesített s a f. tanév végével megüresedő egy alapítványi hely betöltése iránt pályázatot hirdet.

Feltételek:

1. A pályázó magyar állampolgársága: igazolandó Szarvas község elöljárósága által kiállított községi illetőségi bizonyítvánnyal.

2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre: igazolandó valamely honvéd, vagy közös hadseregbeli tényleges állománybeli orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménynyel; a beoltás pedig — amennyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himlő oltási bizonyítvánnyal.

3. A megkívánt előismeretek: valamely közepiskola (gimnázium, reál iskola, polgári iskola) négy alsó

osztályának legalább „elégseges“ eredménnyel történt elvégzése.

Ezen előismeretek igazolandók az elmúlt iskolai év végbizonyítványával és a folyó iskolai év félévi iskolai értesítőjével, továbbá legalább „elégseges“ eredménnyel letett felvételi vizsga által.

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet: igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviselethez vonatkozó adat nem foglaltatik, vagy ha a belépés nem közvetlenül, valamely nyilvános iskolából történnék.

5. A betöltött legkisebb és a túl nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14-ik és a túl nem haladott 16-ik életév, amely megállapított

életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik.

Ezen életkor kerestlevéllel, vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.

6. Szarvas község képviselőtestülete által 19-98. kgy. szám alatt kiadott, s felsőbb hatóságilag is jóváhagyatott alapító oklevél 3 §-a szerint az alapítvány élvezetében kizárólag Szarvas községi illetőségű ifjak részesülhetnek.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények Szarvas község képviselőtestületéhez címezve 1910. évi július hó 10-ik napjának délelőtti 11 órájáig adandó be a község főjegyzőjéhez.

Kelt Szarvason, 1910. évi május hó 29-én.

Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos, s. k. Kovács János, s. k. főjegyző. bíró.

Globin
a legjobb crème cipők

tartós fényesítésére,
a bőrneműeket
puhítja és hosszú
időre megőrzi.
Mindenütt kapható.

Kiadó lakás.

A fő uton Belicey ut 9. szám alatt egy udvari lakás, 3 szoba és melléképületek, kiadó.

— **Rendkívül** életrevaló, kipróbált, modern intézményt ajánlunk tisztelt olvasónk szives figyelmébe a Budapest en VIII. Főherceg Sandor-utca 30-ik száma alatt fenálló Magyar Otthon penzióban. Évek óta általánosan kedvelt, pompásan bevált családi szálló ez, ahol mérsékelt napi áron, (mindössze három koronáért is és fokozatosan feljebb) teljes ellátáshoz és lakáshoz, szépen butorozott külön bejárattú szobákhoz lehet jutni. Vidékiek, akik rövidebb-hosszabb időt kívánnak a fővárosban tölteni, szórakozás, vagy üzleti ügyek intézése végett, a Magyar Otthon barátságos hajlékaiban ugyanolyan berendezkedhetnek. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hivatalnokoknak és más hivatásuaknak még kivételesen kedvezmény jár ki. Iskolák vakációs, tanulmányi kirándulásai számára egyenesen megbecsülhetetlen a Magyar Otthon! 4-10

Villamos világítás! Tükrös szekrények!

Leányálmok

férfibolondító kincek — elbájoló szépségek — szerelmi varázslás s szerelmi láncolat —

melyik fiatal leány nem álmodta?

Hajdanában öreg vénasszonyoktól szerelmi italt vettek, manapság a fiatal lányok bőlemben cselekszenek s a legközelebbi drogériából, gyógyszerárból s illatszerüzletből

Zuckooh-szappant	Zuckooh-krém
kis csomagolás 1.-kor.	közöns. tubus 1.25 kor.
nagy csomagolás (ajándék) 2.50 ..	nagy tubus 2.50 ..

vásárolnak.

Zuckooh-szappan s Zuckooh-krém szépséget alkot mint a tavaszi gyöngyvirág, olesó és gazdaságos a napi használatban, a miért is a szépségeti szerek eszményképét képezi.

Fiatallányok és asszonyok! Aki szép akar lenni, az csak Zuckooh-szappannak hódoljon, aki különös szép akar lenni, az Zuckooh-krémet is használjon.

Ne halassz, ne kétkedj!
Ne nyugodj, ne pihenj addig
míg
Vágyaid célját el nem érted,
Közhírszomeru végül maradnak:

Be nem teljesült óhajok!

Kapható: -
Mezőtúron: Göllner Hugó gyógyszerárában.

VÉDJEJY

ZSEBHEN HORDHATÓ

LEGOLCSÓBB

KRISTÁLYLIMONÁDÉ ÉS LEGJOBB LIMONÁDÉ

Poralakban előállított limonádé.

Egy adag 6 fillér. — Touristadoboz 12 adaggal, zsebhen kényelmesen hordható alakban 80 fillér.

Kirándulásokon, sport-tourákon, hadgyakorlatokon kitünő szolgálatot tesz. Bármely vízben oldva kitünő limonádét ad.

Készíti: KERTÉSZ ERNŐ gyógyszerész kristálylimonádé gyára Szabadkán.

4-25 Kapható: Pieterik Józsefné úrnőnél Szarvason.

Rendelés szerűen

készült

felöltők

40 koronától,

angol saccoöltönyök

50 koronától kezdve kaphatók

DEUTSCH F. KÁROLY

ES TÁRSA

Budapest, IV., Ferencziek-tere 2. szám.

TÖRLEY
PEZSGŐ

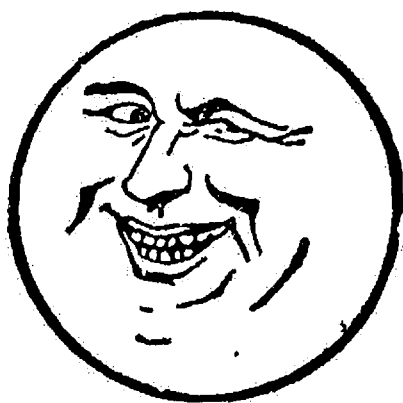

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fogápolásra. mert annak elhanyagolása nemcsak szépség hiba hanem egyben undorító szagot ad a lehetnek.

Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a meleg fog további romlását megakasztja, a száj üreget szagtalanítja és a fogakat gyönyörűen fehériti a Sztraka-féle Menthol fogszappan. Kapható gyógyszerárakban 1 korért. 3 darabot bérmentve küld 3 korért 4—4

Sztraka gyógyszerész Mohol.

Kapható Szarvason: (Medveczky utóda) Miklós Pál, Bugyis Andor és Csábrády János gyógyszerárakban.

„ROPS 1910“

a jelenkor

legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tűzhelye.

Ha feldül, elalszik! A szesz ki nem folyhat!

ÁRA 4 KORONA.

4—5

Kapható:

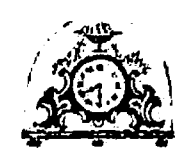
Kovácsik Károly

fűszer kereskedésében

Árpád szálló SZARVAS Árpád szálló.

Húszár Á.

lakás, hűtorozott szoba, üzlethelyiség, fővárosi és vidéki ingatlan vétel-eladási és hirdetés irodája, **Budapest, Zrínyi-utca 1. Gresham palota.** Külön osztály ingatlan, birtok, fővárosi házak vételére, eladására, cserére. Ezenkívül mindennemű ügyben 5 kor. előleges beküldése mellett utbaigazítást, felvilágosítást ad. E célra külön információs osztálya van. **Válaszbélyeg.** Legmegbízhatóbb vállalat. Első rangú ajánlatok.

Uj Uj Uj

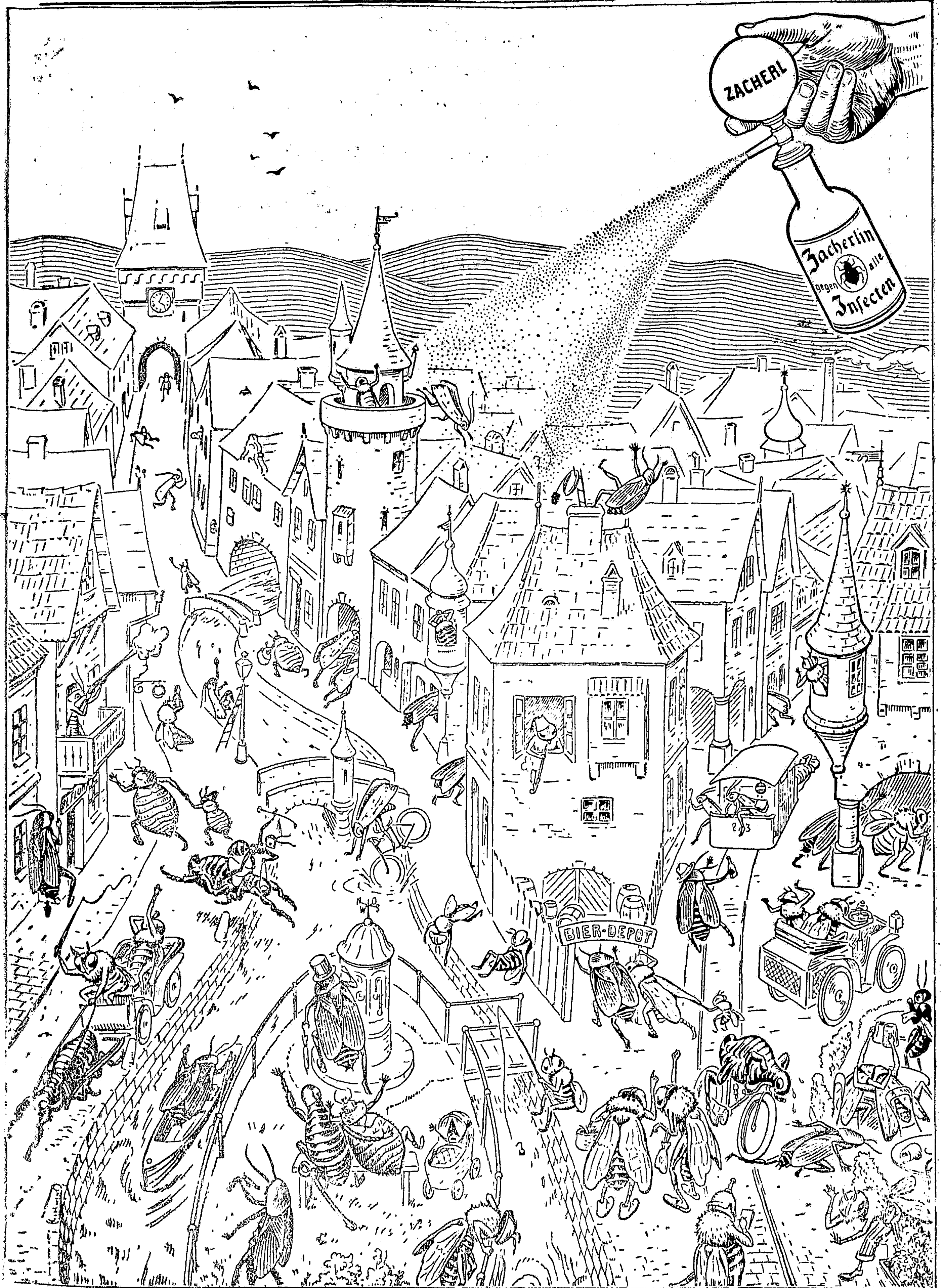
ékszer üzlet.

Órák, ékszerek, ezüstneműök kinaezüst disztárgyak, beszerezhetők

SZÉKELY MÓR

órás és ékszerész üzletében (Árpád bazár).

1—3

Ha látlak oh Zacherlin a szívem is dobban,
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban ami van, haszontalan díb, dáb;
Attól ugyan nem döglik, se féreg se sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott a ki készít százszor és ezerszer.
S valahol függ a Zacherlin plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.

Sámuel Adolf könyvnyomdája, Szarvason.